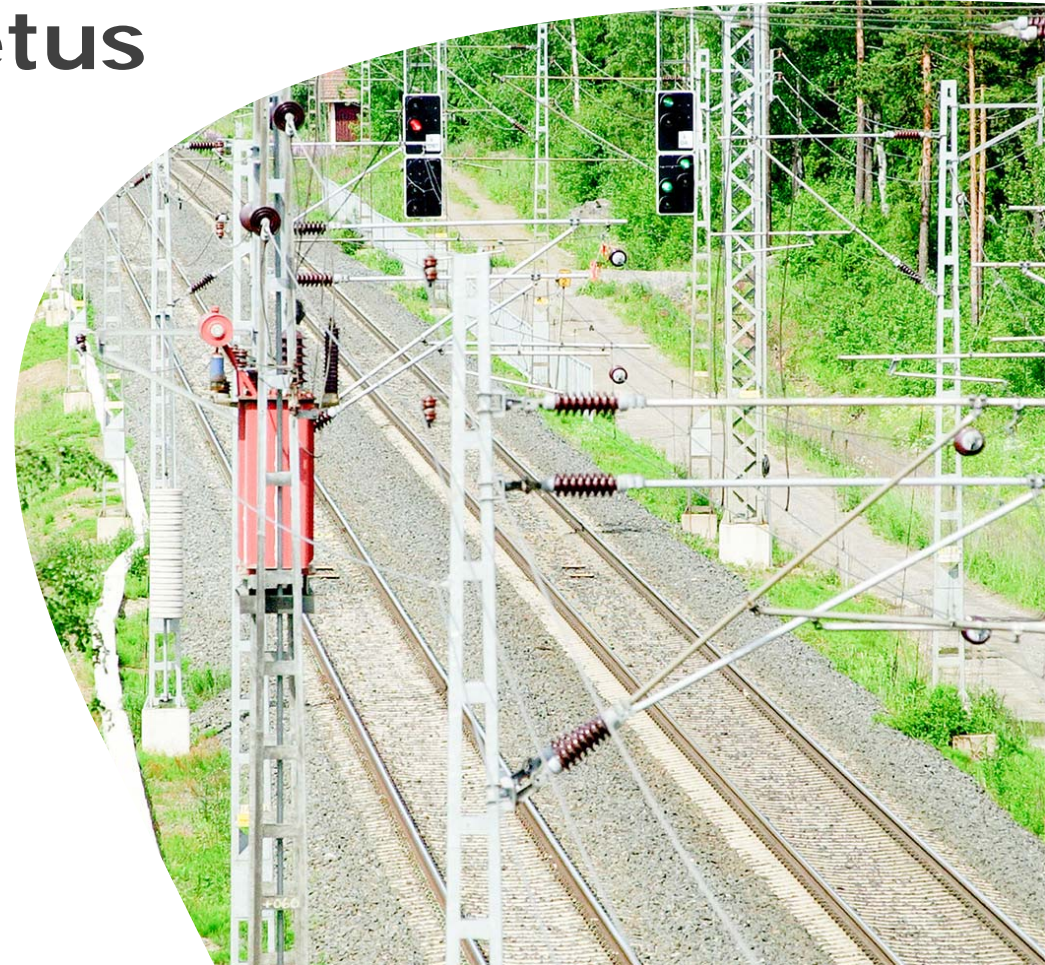

Rautatiealan **SÄÄNTELYELIN**

Mitä palvelupaikka-asetus tarkoittaa toimijoille

Säätelyelimen sidosryhmäinfo
21.11.2018, Mertti Anttila

Esityksen sisältö

- Asetuksen esittely
- Poikkeukset
  - Kriteerit
  - Poikkeuksen hakeminen
- Palvelupaikan kuvaus
  - Julkaiseminen
  - Sisältö
  - Aikataulu
- Yhteenvedo

Komission täytäntöönpano-asetus

EU 2017/2177 palvelupaikkojen ja rautatieliikenteeseen liittyvien palvelujen käyttöoikeudesta (annettu 22.11.2017)

- Asetus koskee rautatiemarkkinadirektiivin 2012/34/EU liitteessä II olevissa 2, 3 ja 4 kohdissa lueteltuja palvelupaikkoja:
  - (2) Käyttöoikeuspalvelut (matkustaja-asemat, tavaraliikenneterminaalit, järjestelyratapihat, varikkosivuraiteet (seisontaraiteet), rautatietoimintaan liittyvät meri- ja sisävesisatamien varusteet, tankkauspalvelut)
  - (3) Lisäpalvelut (kuljetussähkövirta, matkustajavaunujen esilämmitys, muut erikseen sovittavat palvelut; VAK-valvonta, erikoiskuljetusten avustaminen liikenteessä)
  - (4) Oheispalvelut (televiestintäverkkojen käyttömahdollisuus, lisätietojen toimittaminen, liikkuvan kaluston tekninen tarkastus, lipunmyyntipalvelut matkustaja-asemilla, huoltopalvelut suurnopeusjunille)

Komission täytäntöönpanoasetus EU 2017/2177

- Rautatiemarkkinadirektiivin 2012/34/EU ja rautatielain perussääntöjä koskien oikeutta käyttää palvelupaikkoja ja niissä tarjottavia palveluja sovelletaan kaikkiin palvelupaikkoihin. Asetus tarkentaa ja vahvistaa tietyiltä osin palvelujen käyttöoikeuteen liittyviä yksityiskohtia.
- Sovelletaan 1.6.2019 alkaen
- Sisältää tarkennuksia mm.
  - Poikkeuksien hakemiseen (sovelletaan 1.1.2019 alkaen), 2 art.
  - Palvelupaikan kuvaukseen liittyen (sisältö ja julkaiseminen), 4 ja 5 art.
  - Käyttöoikeuden hakemiseen ja myöntämiseen, 7-9 art.
  - Palvelupaikan ylläpitäjän koordinoitimenettelyyn, 10 art.
  - Toteuttamiskelpoisen vaihtoehdon esittämiseen, 12 art.
  - Menettelyihin käyttämättömien palvelupaikkojen osalta, 15 art.

Poikkeuksien hakuun liittyvät kriteerit (1)

- Palvelupaikat, joita käytetään ainoastaan **museoliikenteen** harjoittajien tarkoituksiin
- Palvelupaikat tai palvelut, joilla **ei ole strategista merkitystä** palvelujen markkinoiden toiminnan kannalta
- Palvelupaikat tai palvelut, joita ylläpidetään tai tarjotaan **kilpailuun perustuvilla markkinoilla**
- Palvelupaikat tai palvelut, joiden tapauksessa asetuksen soveltaminen voisi vaikuttaa kielteisesti markkinoiden toimintaan.

➤ Yhden kriteeristön täyttäminen riittää

- Palvelupaikan ylläpitäjät voivat hakea poikkeusta sääntelyelimeltä 1.1.2019 alkaen, päätökset julkaistava verkkosivuilla 2 vk kuluttua päätöksen tekemisestä

Poikkeuksien hakuun liittyvät kriteerit (2)

EU:n sisällä sääntelyelimet noudattavat yhdenmukaisia periaatteita poikkeuksia koskevien säännösten soveltamisessa (IRG-Rail).

Esimerkkejä yhteisistä arviointikriteereistä, joilla on mahdollisuus arvioida palvelupaikan **strategista merkittävyyttä**:

- Vuosittainen liikevaihto, kapasiteetin käyttöaste, raiteiden määrät, liikennemäärät, rautatieyrityksen kytkös palvelupaikkaan.
- Sääntelyelimellä on käynnissä selvitys palvelupaikkojen parametreista, jota on tarkoitus hyödyntää kriteerien määrittämisessä.

Poikkeuksen haku vedoten **kilpailullisiin markkinoihin**:

- Poikkeusta hakevalla palvelupaikan ylläpitäjällä on näyttötaakka esittää vähintään kaksi teknis- ja markkinalähtöistä, toteuttamiskelpoista vaihtoehtoa kyseiselle palvelulle.

Poikkeuksen hakeminen

- Poikkeusta voidaan hakea vain asetuksessa tarkennettuihin säädöksiin.
- Kaikilla palvelupaikan ylläpitäjillä, myös poikkeuksen saaneilla, on velvollisuus julkaista palvelupaikan kuvaus ja noudattaa rautatielain mukaisia palvelupaikkoja ja palvelujen käyttöoikeutta koskevia perussääntöjä.

Säätelyelimen verkkosivuilla julkaistaan joulukuun aikana

- Ohjeistus poikkeuksien hakemiseen, joka sisältää mm. yksityiskohtaiset kriteerit ei-strategisesti merkittävien palvelupaikkojen ja palvelujen osalta

Palvelupaikan kuvauksen julkaiseminen (1)

Rataverkon haltijoiden tehtävät

- Täsmennettävä verkkoselostuksessaan tai verkkoportaalissaan määräaika verkkoselostuksessa julkaistavien tietojen tai linkin toimittamiselle
- Tietojen toimittamista varten rataverkon haltijoiden on helpotettava palvelupaikan ylläpitäjien työtä ja annettava saataville mallipohja, jota ajantasaistetaan tarvittaessa
- RailNetEurope RNE on julkaissut yhteistyössä sektorin kanssa laaditun englanninkielisen mallipohjan

http://www.rne.eu/rneinhalt/uploads/Common_template_for_service_facility_information_clean.pdf

- Komissio on rakentamassa verkkoportaalaa, jota voi jatkossa myös hyödyntää palvelun kuvaukseen liittyvien tietojen ilmoittamisessa.

Palvelupaikan kuvauksen julkaiseminen (2)

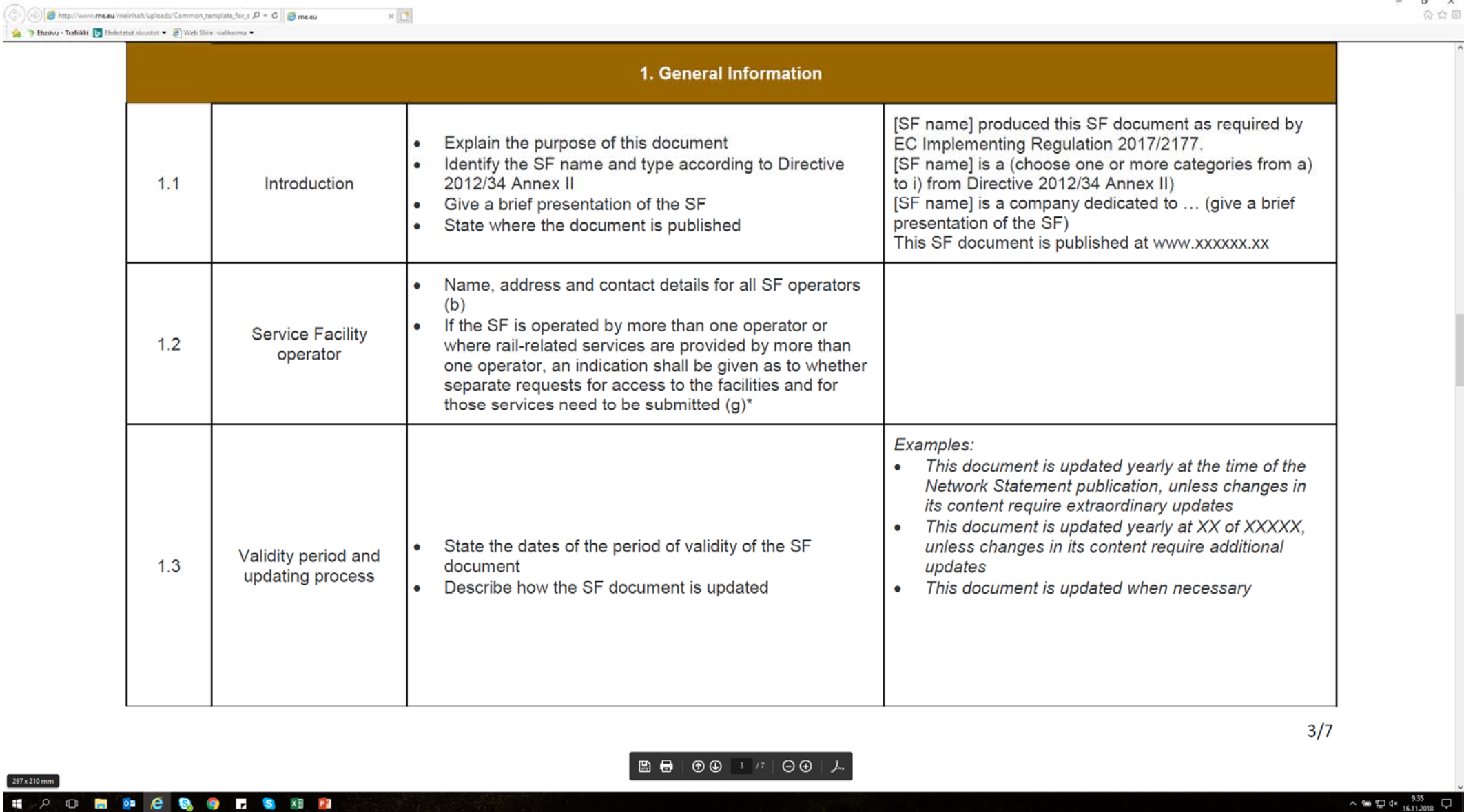
Palvelupaikan ylläpitäjien tehtävät

- Annettava palvelupaikan kuvaus maksutta julkisesti saataville
- Pidettävä palvelupaikan kuvaus ajan tasalla
- Jos palvelupaikkaa pitää yllä useampi palvelupaikan ylläpitäjä tai jos palveluja tarjoaa useampi, ylläpitäjien ja tarjoajien toimet on sovittava yhteen, jotta he voivat
  - asettaa palvelupaikan kuvauksensa saatavilla yhteen paikkaan tai
  - ilmoittaa kuvauksissaan kaikki ylläpitäjät, jotka päättävät palvelupaikan/palvelujen käyttöoikeutta koskevista hakemuksista

Palvelupaikan kuvauksen sisältö

Perustiedot	Menettelyt	Maksut	Ajankohtaista
Luettelo laitteista ja laitteistoista mukaan lukien sijainnit ja aukioloajat PY:n tärkeimmät yhteystiedot Kuvaus teknisistä ominaispiirteistä Kuvaus kaikista rautatieliikenteeseen liittyvistä palveluista, joita paikassa tarjotaan	Rautatieliikenteeseen liittyvien palveluiden itsepalvelumahdollisuus Palvelupaikan/palvelujen käyttöoikeuden hakeminen, määräajat ja käsittelyajat Jos PY:itä/tarjoajia >1, tieto onko käyttöoikeudesta tehtävä erilliset hakemukset Tiedot käyttöoikeushakemusten vähimmäissisällöstä/ muodosta tai hakemusmalli Tiettyjä tapauksia koskien käyttöoikeussopimusten mallit ja yleiset ehdot Tiedot PY:n/tarjoajan IT-järjestelmien käyttöehdoista, jos hakijan on niitä käytettävä Kuvaus koordinaatiomenettelystä ja ensisijaisuusperusteista	Tiedot maksuista Tiedot hakijoille annettavien alennusten periaatteista (huomioitava liikesalaisuusvaatimukset)	Tiedot palvelupaikan teknisten ominaispiirteiden muutoksista ja tilapäisistä kapasiteetti rajoituksista

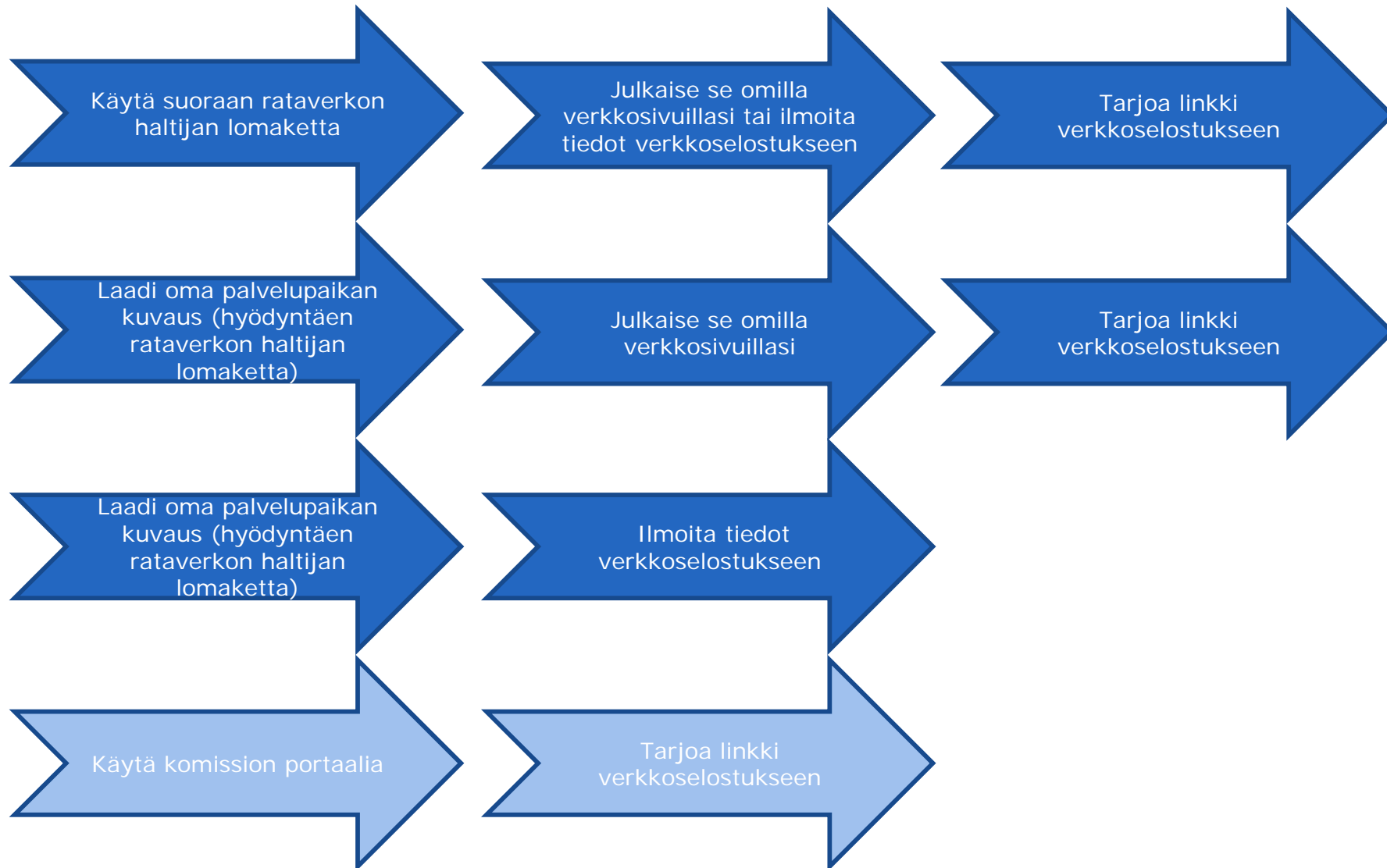
Kuvauksen sisältö/Ote RNE:n julkaisemasta palvelupaikan kuvauslomakkeesta

1. General Information			
1.1	Introduction	• Explain the purpose of this document • Identify the SF name and type according to Directive 2012/34 Annex II • Give a brief presentation of the SF • State where the document is published	[SF name] produced this SF document as required by EC Implementing Regulation 2017/2177. [SF name] is a (choose one or more categories from a) to i) from Directive 2012/34 Annex II) [SF name] is a company dedicated to ... (give a brief presentation of the SF) This SF document is published at www.xxxxxx.xx
1.2	Service Facility operator	• Name, address and contact details for all SF operators (b) • If the SF is operated by more than one operator or where rail-related services are provided by more than one operator, an indication shall be given as to whether separate requests for access to the facilities and for those services need to be submitted (g)*	
1.3	Validity period and updating process	• State the dates of the period of validity of the SF document • Describe how the SF document is updated	<i>Examples:</i> • <i>This document is updated yearly at the time of the Network Statement publication, unless changes in its content require extraordinary updates</i> • <i>This document is updated yearly at XX of XXXXX, unless changes in its content require additional updates</i> • <i>This document is updated when necessary</i>

3/7

Miten palvelupaikan ylläpitäjä voi laatia palvelun kuvauksen

Aikataulu palvelupaikan kuvauksille

Yhteenveto

- Asetuksen soveltaminen alkaa 1.6.2019
- Poikkeuksien hakemisen osalta soveltaminen alkaa 1.1.2019
- Kaikilla palvelupaikan ylläpitäjillä, myös poikkeuksen saaneilla, on velvollisuus julkaista palvelupaikan kuvaus ja noudattaa rautatielain palvelupaikkoja ja palvelujen käyttöoikeutta koskevia perussääntöjä
- Rataverkon haltijoiden on ilmoitettava määräaika verkkoselostuksessa julkaistavien tietojen tai linkin toimittamiselle sekä julkaistava palvelupaikan kuvauksen malli
- Palvelupaikan ylläpitäjien on annettava palvelupaikan kuvaus maksutta julkisesti saataville ja pidettävä se ajan tasalla
- Tiedot palvelupaikan kuvauksista tulee olla saatavilla aikataulukauden 2021 verkkoselostuksissa (julkaisu joulukuussa 2019)

Rautatiealan
SÄÄNTELYELIN

Kumpulantie 9, 00520 Helsinki

PL 467, 00101 Helsinki

Puhelin 029 534 5000

www.saantelyelin.fi